

Titel: Teknisk sprogrogt og anvendt sprovgidenskab, [Spang-Hanssen] 029-0120

Citation: "Teknisk sprogrogt og anvendt sprovgidenskab, [Spang-Hanssen] 029-0120", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 8. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_029-shoot-wacc-1992_0005_029_Spang-Hanssen_0120_p8_bP7_TB00002.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Indhold binding til udtryk. I det nævnte eksempel (fonemerne a, j, j) er der foruden 2 umulige sammenstillinger 4 mulige (ank, kan, kna, nak) hvoraf kun de 2 først faktisk forekommer som udtryk. Det er for sprogets bygning uden betydning, hvilke af de mulige kombinationer der faktisk er i brug og dette henholder sig til sproget. Det samme gælder også for, hvilke bindinger der etableres mellem udtryk og indhold. Foreligger f.eks. udtrykkene "kat" og "hund" og indholdene kat og hund, så ændrer det ikke sprogets bygning, om udtrykket "kat" forbindes med indholdet hund og vice versa. Alt hvad der hører til sproget kan ændres uden at der derved fremkaldes omvæltninger i det pågældende sprog, strukturelt set. Sådan ændringer foregår i stor udstrækning på ethvert tidspunkt i et levende sprog. Udtaleændringer og såkaldte betydningsændringer såvel som orddannelse og ordlaan er for størstedelen kun ændringer af sproget, ligesom ot sprogs varieteter, f.eks. fagterminologier, repræsentative særegne sprogbrug. Sprogbygningen er derimod et sprogs faste inventar. Den er fælles for et sprogs varieteter, eller anderledes sagt hvor sproget bygningen er ens har vi at gøre med et og samme sprog. Når man afgrænser begrebet et sprog (i modsætning til andre sprog) på den måde, må man være forberedt på visse uoverensstemmelser med den gængse opfattelse, som imidlertid er i den grad vag og præget af sammenblanding af forskellige synsmåder, at det ikke er muligt at formulere den på en fuldt dækkende måde. Vi har hidtil udelukkende betragtet sproget strukturen på et vist tidspunkt. Det er en kendsgerning, at en sproget bygning kan ændres i tids løb, men det vilde være u hensigtsmæssigt at sige, at hvert trin af denne ændringsproces var et nyt sprog, der ikke kunde sammenfattes med de foregående trin under en fællesbetegnelse. Antag, at der i Danmark i det sidste årtusind på ethvert tidspunkt kun har været talt et sprog, dvs. foreligger et sproget bygning; skønt der på visse trin af tidsforløbet er sket ændringer i sproget bygning, således ved kasus- bortfald og bortfald af talangivelse i verber, vil det være hensigtsmæssigt at sammenfatte rækken af sproget trin under fællesbetegnelsen det danske sprog, dansk, og derved stille det i modsætning til andre rækker af sproget trin, f.eks. fransk. Nærmere bestemt kan forskellige sproget trin siges at være trin af samme sprog, naar sproget bygningens udviklingsforløb er kontinuert, hvorved forstås - stemmende med matematisk brug - at sproget bygningens ændring med tiden er lille i et vilkårligt lagt, lille tidsinterval. Undersøgelserne fører altså til den erkendelse, at sproget strukturen ikke lægger hindringer i vejen for bevidste ændringer af sproget bygning. Ændringer i sproget bygningen er mere gennemgribende; ved bevidste ændringer af denne art bør udviklingsforløbet være kontinuert. Under denne betingelse er fra et sproget strukturelt standpunkt en bevidst sproget røgt fuldtud mulig.